

PLÁNOVANÉ RODIČOVSTVÍ

Markéta Březinová, Barbora Haklová, Tereza Hrabcová

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy
Katedra demografie a geodemografie

Projekt vznikl v rámci předmětu Světový populační vývoj v roce 2020

Plánované rodičovství umožňuje jednotlivcům a párům **předvídat a dosáhnout požadovaného počtu dětí, rozestupu mezi nimi a načasování narození dítěte.**

Toho je dosaženo **používáním antikoncepčních metod a léčbou nedobrovolné neplodnosti.** Schopnost ženy rozložit a omezit těhotenství má přímý dopad na její zdraví, životní pohodu a výsledek těhotenství.¹

Ve většině civilizovaných zemí je **plánované rodičovství považováno za základní lidské právo.** Podpora a pomoc je tedy potřeba hlavně v rozvojových státech.

Působí zde porodní asistentky a jiní vyškolení zdravotníci, kteří všem sexuálně aktivním ženám doporučují a představují dostupné a přijatelné metody antikoncepce. **Osvěta v této problematice má ovšem smysl i ve vyspělém světě.**²

V roce 2019 žilo na světě 1,9 miliard žen v reprodukčním věku (15–49 let)³

✓ **Více než 1 miliarda žen chce plánovat své rodičovství**

✓ 842 milionů žen používá moderní metody antikoncepce

✓ 80 milionů žen používá tradiční metody antikoncepce

! 190 milionů žen by sice chtělo plánovat své těhotenství, ale nepoužívá žádné antikoncepční prostředky

! **790 milionů žen nemá potřebu plánovat rodičovství**

Mezi světově nejrozšířenější metody antikoncepce patří⁴

- **ženská sterilizace** (219 milionů žen)
- **používání mužského kondomu** (189 milionů uživatelů)
- **zavedení nitroděložního tělíska** (159 milionů žen)
- **užívání pilulek** (151 milionů žen)

I když je v subsaharské Africe užívání moderní antikoncepce relativně nízké, byl v několika státech zaznamenán velký nárůst užívání antikoncepce.

Všech 10 států s nejvyšším nárůstem užívání mezi lety 2010 a 2019 je právě ze subsaharské Afriky.⁵

Očekává se, že **počet uživatelů moderní antikoncepce se bude i nadále zvyšovat, což povede ke snižování plodnosti.** To by v budoucnu mělo přispět ke zpomalení populačního růstu, především v subsaharské Africe.⁶

Mezi lety 1990 a 2019 se využívání metod plánovaného rodičovství zvýšilo ve všech oblastech světa. Nejvíce tam, kde byly hodnoty původně nízké, např. v jižní Asii, subsaharské Africe nebo Oceánii.⁷

Zdroje:

1: SHAW, Dorothy. The ABC's of family planning. World Health Organization: *The partnership for maternal, newborn and child health* [online]. 22.4.2010 [cit. 2020-05-28].

2: WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Family planning/Contraception* [online]. 8.2.2018 [cit. 2020-05-28].

3,4: UNITED NATIONS, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2019). *Contraceptive Use by Method 2019: Data Booklet*.

5,6,7: UNITED NATIONS, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2020). *World Fertility and Family Planning 2020: Highlights*.